

**Edward Balliol-t 1332-ben Scone-ban⁹ a skótok királyává koronázzák,
de hamarosan Angliába menekül
(Részlet a bridligtoni kanonok gestájából)**

Az Úr 1332. évében, mikor a skótok szétszóródtak – mint már előbb leírtam – a fent említett hódítók rábízták St. John városának (Perth) őrizetét Fife earljeré, aki korábban békét kötött velük és hűséget esküdött nekik. Ezután Scone felé vették útjukat, ahová különböző skót mágnásokat, püspököket és apátokat hívtak a papság és a nemesség korábban behódolt képpviselőivel együtt; és Dunkeld püspöke megkoronázta Edward Balliol-t a királyi fejéssel. Az ünnepségnek egyetlen apró furcsasága volt: mindazok, akik részt vettek a koronázáson, teljes fegyverzetben jelentek meg, csak sisakjaikat vették le. A kényszer vitte őket erre, mert inkább a félelem, mint a szeretet volt cselekvésük mozgatórugója; mivelhogy a skót királyságot erőszakkal hódította meg, így Edward számára tanácsosabb volt, ha a koronázás a hadsereg jelenlétében történik. (A skótok Roxburgh-nél megtámadták Edward Balliol seregét, de támadásukat visszaverték.)

A történetek után Skócia királya bőkezűen osztogatta a földeket, birtokokat és más ajándékokat szolgálataik jutalmául fegyvereseinek, akik álhatatosan kitartottak mellette a veszélyben is. Nem sokkal később Buchan és Atholl earljei és más lordok, s szinte az összes angol visszatért Angliába, hogy meglátogassa ottani birtokait. A skótok királya néhány angollal és hatalmas skót udvartartással körülvéve Szent Szűz Luca napjára eső vasárnap¹⁰ Annan-be indult. Két nyugalmas napot töltött el ott, a harmadik napon azonban a skótok egy hirtelen támadással kíméletlenül elűzték. Ugyanis olyan hiábavalóan keresett hűséget a

⁹ Scone az ősi koronázó város; a szövegben szereplő skót helyneveket lásd a mellékelt térképvázlaton.

¹⁰ Szt. Luca napja december 13.

skótokban, mint szilárdságot egy kötött csomóban,¹¹ ezért érhetette ez a nagy szerencsétlenség. Az őrszemek nem akadályozták meg ezt az áruló támadást, melyben Moray earlje és Sir Archibald Douglas s még sokan mások az éj leple alatt berontottak, s megölték Sir Walter Comyn-t és másokat, elsősorban a skótokat, többeket pedig elfogtak. A király és néhány híve felugrottak lovaikra, s éppen sikerült Angliába menekülniük.

**Edward Balliol III. Edward segítségét kéri, aki be is tör
Skóciába s győzelmeskedik a Halidon Hill-i csatában 1333-ban
(Részlet a brindlingtoni kanonok gestájából)**

(1333. januárjában parlamentet hívtak össze Yorkba, ahol Edward Balliol támogatást kért és kapott III. Edwardtól, aki segített Balliol-nek sereget gyűjteni, mellyel újra lerohanhatta Skóciát, mialatt maga III. Edward Berwicket vette ostrom alá.¹² Júliusban a skótok megpróbálták felmenteni Berwicket, s ennek következménye lett a július 19-i Halidon Hill-i ütközet.)

Ugyanezen év július 19-én Szűz Szent Margit ünnepe előtti napon, mely hétfőre esett, Anglia királya elfoglalta a csatateret, s ott hadrendbe állította seregét. Először elküldött egy 500 főből álló fegyveres lovascsapatot, hogy az íjászokkal és a gyalogosokkal együtt vegyék körül a várost, így védekezzenek az ostromlott polgárok kitörése ellen, nehogy hirtelen hátbatámadják az angol sereget. Ezen haderő vezetésével (III. Edward) Ralph Basset Thomas de Furnival zászlósurakat, Simon Ward és John Multon lovagokat s emelett Newcastle városának bíróját bízta meg. A hadsereg maradékát három részre osztotta fel. Az első rész

¹¹ Az ezzel kb. azonos értelmű magyar mondás: Ki emberben bízik, nádra támaszkodik.

¹² Berwick ostroma már májusban elkezdődött.